

SŁOWO WSTĘPNE

Słowo wstępne bp. Andrzeja Czai, przewodniczącego Komisji Duszpasterstwa KEP

Na pierwszym posiedzeniu ukonstytuowanej na nowo w listopadzie 2021 roku Komisji Duszpasterstwa KEP ustalono, że chcemy podjąć dziedzictwo tych, którzy przed nami programowali duszpasterstwo Kościoła w Polsce. Jesteśmy przy tym świadomi, że nowe wyzwania i potrzeby domagają się kroczenia drogą twórczej kontynuacji.

Sposób funkcjonowania będzie w znacznej mierze ten sam – oparty o zasadę pomocniczości. Mam na myśli łączenie teorii z praktyką i oby coraz bardziej synodalnie. Komisja będzie współpracować nade wszystko z dyrektorami wydziałów duszpasterskich poszczególnych diecezji, a także z innymi gremiami Konferencji Episkopatu Polski, z których niektóre mają swojego reprezentanta w Komisji jako członka, czy konsultora. Zamierzamy też podtrzymać dotychczasowy harmonogram prac Komisji i wydawanie przygotowanych materiałów w formie zeszytów. Natomiast drogą elektroniczną chcemy bezpośrednio docierać do rodzin i młodego pokolenia.

W kształtowaniu programów duszpasterskich chcemy bardziej uwzględniać znaki czasu oraz nowe wyzwania i potrzeby Kościoła w Polsce. Dlatego odstąpimy od projektowania kilkuletnich programów na rzecz programu jednorocznego, co nie wyklucza możliwości kontynuacji określonych treści w następnym roku. Zamierzamy też zdecydowanie nawiązywać do myśli eklezjologicznej papieża Franciszka.

Projekt programu duszpasterskiego na rok liturgiczny 2022/2023, pod hasłem Wierzę w Kościół Chrystusowy, wyrasta z analizy aktualnej sytuacji Kościoła i dość powszechnego uznawania jej, nie tylko pośród duchownych, za wyjątkowo trudną. By nie ulec frustracji, czy wręcz rezygnacji z podjęcia dzieła odnowy i szukania dróg ku temu wiodących, uznano za pierwszorzędne zadanie na dziś i jutro Kościoła w Polsce obudzenie i umocnienie wiary w Kościół, bo zaczynamy wątpić w to dzieło Boga na ziemi, ustanowione dla nas grzesznych z myślą o naszym zbawieniu.

Okolicznością, która jeszcze bardziej ośmieliła i przekonała do podjęcia tematu było zwołanie przez papieża Franciszka synodu o synodalności. Stało się jasne, że bez lepszego poznania zasadniczych treści o Kościele trudno będzie wdrażać w życie program zawarty w tytule synodu: *Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo, misja*.

Natomiast racji przemawiających za podjęciem tematu jest kilka. Warto najpierw wspomnieć, że był już obecny w wypowiedziach niektórych biskupów podczas wizyty ad limina apostolorum w Watykanie w październiku 2021 roku. Podczas 390. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski zaakceptowano temat uznając za słuszną opinię w myśl której istnieje pilna potrzeba wyrazistego świadectwa wiary w Kościół. Coraz bardziej rozwija się bowiem niedowiarstwo względem Kościoła, nie wierzy się Kościołowi i ciągle wzrasta poziom ignorancji w zakresie podstawowej wiedzy o Kościele. Stąd i ogromne niezrozumienie Kościoła, płytkie widzenie jego istoty, bywa, że nawet w gronie osób duchownych. Ma też miejsce coraz większe nastawienie na Kościół i jego funkcjonowanie w świecie, co domaga się pozytywnej apologii, a nade wszystko rozwijania we wspólnocie Kościoła rzetelnego przekazu prawdy o Kościele, odsłaniania jego misteryjnego charakteru, zgłębiania jego znaczenia i wartości, przypominania podstawowych treści, zwłaszcza o jego złożonej naturze i zbawczej misji.

Co więcej, w dobie wielkiego kryzysu wiary w Kościele, także wzrastającego kryzysu ducha i misji Kościoła potrzeba podjąć z wielkim zaangażowaniem dzieło jego gruntownej odnowy. Można rzec, że mamy właściwie gotowy projekt do podjęcia. Mam na myśli soborową wizję Kościoła: otwartego, wspólnotowego i służebnego. Ciągłe jednak brakuje recepcji tej myśli o Kościele w jego życiu i wszelkiej aktywności. Realizacja tego zadania zakłada podniesienie poziomu rozumienia Kościoła i obudzenia u wiernych świadomości bycia Kościołem. Wierni potrzebują wiedzieć, co Kościół mówi sam o sobie, by odkryć na nowo jego tajemnicę i obudzić w sobie „ofiarnie i niemal niecierpliwe pragnienie odnowy” (por. Paweł VI, encyklika *Ecclesiam suam* nr 9-10; Franciszek, adh. *Evangelii gaudium*, nr 26). Wyraźnie mówi o tym, wręcz to zarządza Kongregacja ds. Duchowieństwa w swojej instrukcji pt. „Nawrócenie duszpasterskie wspólnoty parafialnej w służbie misji ewangelizacyjnej Kościoła”, którą papież Franciszek zatwierdził 27 czerwca 2020 roku. Twórcy dokumentu stwierdzają, że zasadnicza droga do przebycia wiedzy od nawrócenia osób do przekształcenia struktur. Mając na uwadze skuteczną realizację tej drogi zgłaszają potrzebę, aby Kościół już dziś podjął zadanie pogłębienia świadomości samego siebie, by medytował nad swoją tajemnicą (Instrukcja Nawrócenie duszpasterskie, nr 34).

Trzyletni synod o synodalności Kościoła, który wkroczył już w etap kontynentalny, stanowi wielki impuls i może się okazać wielką pomocą w podjęciu dzieła. Chodzi bowiem o wdrożenie w życie soborowej myśli o Kościele jako wspólnocie ludu Bożego, a w związku z tym o dokonanie koniecznej przemiany mentalnej we wspólnocie wiernych (osób duchownych, konsekrowanych i świeckich), że nie może być między nami podziału na „My” i „Wy”, czy „My” i „Oni”, ponieważ jesteśmy jedną rodziną dzieci Bożych. Kroczymy razem do domu Ojca, wspólnie podążając za Jezusem, prowadzeni światłem i mocą Ducha Świętego. Tak rozumiana synodalność Kościoła oznacza zasadniczy sposób wspólnotowego życia i funkcjonowania Kościoła, który domaga się czynnego udziału, czyli zaangażowania się wszystkich na tej drodze i otwierania na nią innych. Nie mogą nam być obojętni, ani ci, którzy jeszcze Pana nie znaleźli, ani ci, którzy odeszli i nie wrócili. W całym tym procesie synodalnym podstawą wszystkiego jest wierność Chrystusowi i Jego Ewangelii. Aby zaś na drodze do Ojca domu nie zbłądzić, pośród zmieniających się uwarunkowań świata, a także by nie zaniedbać misji zbawczej w świecie, potrzeba otwartości na każdego człowieka i rozeznawania tego, co mówi Duch Święty do Kościoła.

Te zadania nasze Kościoły lokalne uświadomiły sobie na nowo i podjęły w minionych miesiącach, w ramach realizacji diecezjalnego etapu synodu. Liczne warsztaty synodalne, w formie spotkań, w pochyleniu nad słowem Bożym i w atmosferze modlitwy, przez wzajemne słuchanie siebie i wspólne rozeznawanie, dzielenie się doświadczeniem Kościoła i wyrażanie pragnień Kościoła bardziej wspólnotowego, otwartego i służebnego, bardzo nas zbliżyło i otworzyło na innych, zmobilizowało i zmotywowało do odnowy Kościoła i służby zbawieniu człowieka, do bardziej podmiotowego bycia i odpowiedzialnego funkcjonowania w Kościele, do większego zaangażowania i współpracy. Otwarliśmy się też bardziej na działanie Ducha Świętego. Można powiedzieć, że w wielu gremiach uczyniliśmy pierwszy krok na drodze ku apostołskiemu wzorcowi jedności Kościoła Chrystusowego: „Duch Święty i my” (Dz 15,28).

Dlatego cały ten proces synodalny trzeba kontynuować i rozwijać. Musi się jednak dokonać nade wszystko nawrócenie synodalne nas duszpasterzy. Wówczas będziemy mogli realizować zadanie zawarte w tytule synodu i rozpocznie się dzieło odnowy Kościoła, a w konsekwencji odbudowy jego autorytetu i wiarygodności.

Zamysł programu duszpasterskiego 2022/23 jest następujący: na nowo zobaczyć, to rozważyć i wziąć w swoje życie, że pomimo wielu trudnych spraw w dzisiejszym Kościele, trzeba nam wierzyć w Kościół i wierzyć Kościołowi. Wiara w Kościół to bowiem konkretyzacja

wiary w Boga, który nam się objawił jako Emmanuel (Bóg z nami). Słuszność zaś dawania wiary Kościołowi wynika z faktu, że jego nauczanie jest oparte na autorytecie Boga, na prawdzie przezeń objawionej.

W ramach realizacji programu chcemy odsłonić całe bogactwo treściowe prawdy o Kościele. Uświadomić wiernym, że Kościół jako dzieło Bosko-ludzkie stanowi misterium, którego nie sposób ogarnąć rozumem i dlatego «domaga się wiary». Równocześnie chcemy pokazać, że Kościół «wart jest wiary» ze względu na obecność i aktywność w nim Boga, ze względu jego wartość zbawczą i obfitość Bożych darów, z której człowiek może czerpać.

Zachęcam do lektury poszczególnych zeszytów i materiałów w nich zawartych. Ufam, że przygotowane materiały będą pomocne w realizacji programu, że pomogą duszpasterzom i osobom ich wspierającym w podejmowaniu i przekazywaniu poszczególnych treści, w ramach przepowiadania słowa Bożego i katechezy parafialnej, w rekolekcjach i innych dziełach formacyjnych, przekazach medialnych, a także w kontynuacji procesu synodalnego.

Bardzo dziękuję wszystkim autorom za przygotowane teksty i za ich udział we wcześniejszych spotkaniach. Dziękuję odpowiedzialnym za przygotowanie poszczególnych zeszytów i sekretariatowi za czuwanie nad całością.

Niech Boży Duch wspiera nas wszystkich w realizacji programu, w dziele budzenia wiary w Kościół Chrystusowy, w realizacji dzieła jego odnowy i powierzonej mu misji.

I. SCHEMAT PROGRAMU DUSZPASTERSKIEGO

Tematyka i cele programu duszpasterskiego „Wierzę w Kościół Chrystusowy” na rok 2022/2023, bp Andrzej Czaja, ks. Waldemar Musioł

1. Założenia i motto programu duszpasterskiego

Projekt programu duszpasterskiego na rok liturgiczny 2022/2023 wyrósł - o czym pisze Przewodniczący Komisji Duszpasterstwa KEP we wprowadzeniu do niniejszej publikacji - z analizy aktualnej sytuacji Kościoła, uznawanej przez wielu za trudną i potrzebującą podjęcia dzieła jego odnowy. Podjęcie tego dzieła wymaga pogłębienia przez Kościół świadomości swojej tożsamości, tj. ciągłego zastanawiania się nad swoją tajemnicą. Papież Franciszek w encyklice „*Evangelii gaudium*” napisał, iż dopiero z tej „jasnej i skutecznej świadomości rodzi się spontaniczne pragnienie porównania idealnego obrazu Kościoła, jakim Chrystus go widział, pragnął i umiłował jako swoją świętą i nieskalaną Oblubienicę (Ef 5, 27), z rzeczywistym obliczem, jaki Kościół dzisiaj przedstawia”. To porównanie winno z kolei rodzić niecierpliwość i generować potrzebę konkretnego działania, aby Kościół stawał się coraz bardziej znakiem i narzędziem wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego (por. KK 1).

Pogłębianie świadomości bycia Kościołem przez wszystkich ochrzczonych, którzy - bez względu na realizowane w Kościele zadania i stopień zaangażowania we wspólnotę - są adresatami nowego programu duszpasterskiego, wymaga najpierw rzetelnego przekazu prawdy o Kościele, zgłębiania jego znaczenia i wartości oraz przypominania podstawowych treści, zwłaszcza o jego złożonej naturze i zbawczej misji. Refleksji tej nie można jednak sprowadzać do czysto teoretycznych rozważań, lecz winna ona być poparta odważnym i czytelnym świadectwem duchownych, osób konsekrowanych i świeckich, którzy w Kościele znajdują przestrzeń pogłębiania zjednoczenia z Bogiem i doświadczania wspólnoty z braćmi i siostrami w wierze.

Realizacji zadania podnoszenia poziomu rozumienia Kościoła i budzenia u wiernych świadomości bycia Kościołem będzie towarzyszyć motto: „Wierzę w Kościół Chrystusowy”. Program duszpasterski ma bowiem doprowadzić do bardziej świadomego i głębokiego wyznawania tej prawdy wiary.

2. Cele programu duszpasterskiego

Szczegółowe cele tak zdefiniowanego programu duszpasterskiego określa się następująco:

- Uświadomienie wiernym, że Kościół - jako dzieło Bosko-ludzkie - stanowi misterium, którego nie sposób ogarnąć rozumem, dlatego «domaga się» wiary. Kościół to Boże dzieło w świecie, to rzeczywistość bardziej Boska niż ludzka, ponieważ ma swe źródło w Bogu. Jako taki Kościół wykracza poza nasze możliwości poznawcze, choć wiemy o nim wiele, gdyż prawda o nim została nam przez Boga objawiona. By ją przyjąć i wyznawać, by nią żyć, nie wystarczy jednak sam rozum, lecz potrzeba jeszcze światła wiary.
- Wyjaśnienie, co znaczy wierzyć w Kościół: że chodzi o konkretyzację wiary w Boga i w Jego obecność pośród nas. Mamy więc do czynienia z wiarą innej natury niż wiara w Boga. Wierzyć w Kościół znaczy wyznawać Boga działającego w historii,

zaangażowanego w rodzaj ludzki, będącego Emmanuelem, czyli Bogiem z nami, który daje ludziom swoje życie. A jeśli tak się rzeczy mają, to wiara w Kościół jest sprawdzianem wiary w Boga, który miłuje każdego człowieka.

- Pokazanie dlaczego Kościół zasługuje na to, aby mu wierzone. Wyjaśnienie z czego wynika jego wiarygodność – mianowicie, że czerpie z Bożego autorytetu i przekazuje nam to, co jest na nim oparte. Wierzyć Kościołowi, znaczy więc ufać mu i polegać na nim, ponieważ jego kamieniem węgielnym jest Jezus Chrystus, konstytucją - Ewangelia, a Duch Święty stale go prowadzi i jest gwarantem jego nieomylności w wierze. Kościół jest zatem stale wiarygodny wszędzie tam, gdzie żyje i działa w posłuszeństwie Bogu.
- Określenie treści dotyczących Kościoła i zobowiązań wobec niego, które w tzw. *Składzie Apostolskim* uznajemy i wyznajemy słowami: „Wierzę w święty Kościół powszechny, w świętych obcowanie”, a w *Credo*, czyli Symbolu Nicejsko-Konstantynopolitańskim: „Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół”.
- Wyjaśnienie zbawczego sensu i wartości Kościoła. Podkreślenie, że jego misją jest zbawienie rodzaju ludzkiego, a wartością nade wszystko to, co w nim Boże: obecność Chrystusa i Ducha Świętego, pełnia łaski i prawdy, wiara i Boże obietnice. Jest bowiem „w Chrystusie niejako sakramentem, czyli znakiem i narzędziem wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego” (KK 1). Wspaniale przez Boga obdarowany urzeczywistnia Królestwo Boże w świecie: „zachęca słuchających do wierzenia i wyznawania wiary, przygotowując ich do chrztu, wyrwa z niewoli błędu i wciela w Chrystusa, aby przez miłość ku Niemu dorastali do pełni. Działalnością swoją sprawia, że cokolwiek dobrego znajduje się zasiane w sercach i umysłach ludzkich lub we własnych obrządkach i kulturach narodów, wszystko to nie tylko nie ginie, lecz doznaje ulepszenia, wyniesienia na wyższy poziom i pełnego udoskonalenia na chwałę Bożą” (KK 17).
- Zaprezentowanie aktualnego stanu samoświadomości Kościoła - tego, co Kościół mówi o sobie samym, czyli przedstawienie zasadniczych elementów nauki o Kościele, które przekazuje i rozjaśnia Urząd Nauczycielski Kościoła. Chodzi o prezentację tego, co Urząd ten mówi na temat misterium Kościoła, mianowicie: że jako wspólnota wierzących w Chrystusa urzeczywistnia się w Chrystusie i jest ciągle w drodze ku eschatycznej pełni; co mówi na temat jego genezy, czyli że ma w niej udział Ojciec, Syn i Duch Święty, że jest trynitarna i chrystocentryczna zarazem i że nie jest pozbawiona konkretnego wkładu ludzkiego, zwłaszcza Apostołów; co mówi na temat natury Kościoła, która jest teandryczna (Bosko-ludzka) i całą Jego złożoną rzeczywistość można wypowiedzieć jedynie za pomocą wielu obrazów i metafor komplementarnie ujmowanych; co mówi na temat jego struktury, że stanowi jedność katolicką, czyli jedność w pojednanej różnorodności oraz jak interpretuje przymioty Kościoła (jedność, świętość, powszechność i apostołskość).
- Obudzenie świadomości naszego bycia Kościołem, świadomości stanowienia „my” Kościoła, czyli że jako wyznawcy Chrystusa wszyscy jesteśmy podmiotem w Kościele. Wszyscy bowiem jesteśmy na tej samej drodze do domu Ojca i razem podążamy za Chrystusem, prowadzeni mocą i światłem Bożego Ducha. Stąd zasadnicze zadanie, wspólne wszystkim wiernym, prosto wyrażone w tytule trwającego Synodu o synodalności Kościoła: „Ku Kościołowi synodalnemu: wspólnota, uczestnictwo, misja”.
- Przybliżenie znaczenia synodalności Kościoła i jej realizacji, która ma stanowić sposób życia i działania Kościoła. Jego dobre funkcjonowanie zakłada

rozeznawanie przez pasterzy tego, co Duch Święty mówi Kościołowi w danym czasie, i odkrywanie tego poprzez wsłuchiwanie się w głosy wiernych (różnorako zgromadzonych), na co pozwala i co umożliwia obdarowanie całej wspólnoty wiernych charyzmatem nieomylności w wierze.

3. Ścieżki realizacji programu duszpasterskiego

Realizacja tak określonych celów wymaga zaangażowania, a przede wszystkim świadectwa nie tylko duszpasterzy, ale i wiernych wszystkich stanów. Odpowiednio przygotowani, sięgając po nieskażony depozyt wiary i do własnego doświadczenia wspólnoty Kościoła, winni stać się jego głosem i świadkami jego wiarygodności i świętości. Obok stałej troski o zgodność prezentowanej prawdy o Kościele z nauczaniem jego Magisterium, należy zadbać, aby język jej przepowiadania był językiem świadectwa wyrastającego z doświadczenia osobistej bliskości z Bogiem i łączności ze wspólnotą Kościoła, a przepowiadane słowo było wyrazem czytelnej i inspirującej postawy głoszącego.

Przepowiadanie Słowa Bożego, liturgia i katecheza

Prezentowanie prawdy o Kościele i pogłębianie u ochrzczonych świadomości bycia Kościołem ma się dokonać na wielu poziomach i ścieżkach duszpasterskiego oddziaływania. Pierwszą i podstawową przestrzenią prezentowania prawdy o Kościele - jego misterium, genezy, natury, istoty, przymiotów i struktury - jest przepowiadanie Słowa Bożego i katecheza parafialna. Tajemnicę Kościoła odkrywamy dzięki Słowu Bożemu przywoływanemu w kolejne niedziele poszczególnych okresów roku liturgicznego. Eklezjalne inspiracje dla niedzielnych homilii - w potrójnym kluczu: (1) wyjaśnienia tekstów świętych w celu odsłonięcia obchodzonego misterium, (2) rozpoznania misterium Chrystusa w obrzędach liturgicznych oraz (3) wskazania na życie Kościoła uświęconego w Eucharystii - zawarto w dołączonych dla niniejszego programu materiałach homiletycznych. Niedzielną i świąteczną homilią winna wspierać doświadczenie Kościoła jako sakramentu przez jej słuchaczy nie tylko z uwagi na głoszone w niej treści, ale także przez fakt jej łączności z celebracją eucharystyczną. Prawdziwe oblicze Kościoła odkrywamy bowiem przede wszystkim w Chrystusie obecnym w Eucharystii.

W roku liturgicznym przeżywamy wiele świąt i innych okoliczności, które przez swoje treści, związane z nimi tradycje i modlitewne zwyczaje, nawiązują do powstania Kościoła i jego rozwoju oraz pomagają odkrywać jego zbawczą wartość i umacniać wiarę w jego nadprzyrodzone posłannictwo. Wspólna modlitwa podczas nabożeństw, adoracji czy modlitewnych czuwań, których scenariusze znajdziemy w materiałach liturgicznych do tegorocznego programu duszpasterskiego, może być okazją do umacniania wiary w Kościół tych, którzy wiernie w nim trwają, ale także otworzyć możliwość włączenia się do wspólnoty Kościoła tych, którzy stoją na uboczu. Z kolei homilie, nabożeństwa i konferencje maryjne przygotowane przez Polskie Towarzystwo Mariologiczne, niech pomogą kształtować zdrową pobożność maryjną w naszych parafialnych wspólnotach i umacniać wiarę w Kościół poprzez za-patrzenie się w Maryję, Matkę Kościoła.

Ważnym obszarem prezentowania treści dotyczących Kościoła i wyjaśniania jego zbawczego sensu pozostaje katecheza parafialna. Doświadczenie duszpasterskie Kościoła w Polsce pokazuje, iż poza liturgią coraz trudniej dotrzeć z treściami katechizmowymi do ludzi dorosłych, a tym bardziej stworzyć przestrzeń, która skutecznie połączyłaby refleksję o Kościele z rzeczywistym i uwiarygadniającym doświadczeniem wspólnoty. Szansą, którą warto w tej materii wykorzystać jest z pewnością dzieło przygotowania dzieci do Pierwszej Komunii Świętej i młodzieży do sakramentu Bierzmowania, w którym uczestniczą także ich rodzice i opiekunowie, dzieło formacyjne wspólnot oraz działalność gremiów doradczych w parafiach. Angażowani, nawet tymczasowo, w te dzieła i konkretne przestrzenie odpowiedzialności za

Kościół, wierni stanowią dobre środowisko pogłębiania świadomości bycia Kościołem i wiary w niego. W materiałach katechetycznych dołączonych do niniejszego programu prezentujemy propozycje katechez skierowanych m.in. do tych środowisk. Propozycje te będą sukcesywnie uzupełniane i przekazywane do wydziałów duszpasterskich, by sprawdzone i zrealizowane w Kościołach lokalnych projekty, jak chociażby krótkie katechezy przed niedzielną Mszą św. czy katecheza przygotowana w formie drukowanej pamiątki wizyty kolędowej, mogły posłużyć innym duszpasterzom.

Medialne zwiastowanie prawdy o Kościele

Choć pierwszą i podstawową przestrzenią podejmowania refleksji o Kościele zawsze będzie liturgia i katecheza, nie można wykluczyć wszelkich kanałów komunikacji medialnej, ponieważ koniecznym wydaje się także szukanie dróg dotarcia z prawdą o Kościele do tych, których więź z nim osłabła, zwłaszcza do ludzi młodych. Wymaga to z jednej strony kreatywności i sięgania po narzędzia dotąd niewykorzystywane powszechnie w Kościele, z drugiej strony jednak także unikania niebezpieczeństwa infantyilizacji i ulegania kulturze „instant”, która czyniłaby przekaz wyłącznie szybkim, powierzchownym i w konsekwencji mało skutecznym. Media służą dziś nie tylko przekazywaniu informacji o życiu Kościoła i podejmowanych przez niego dziełach, ale stały się też narzędziem ewangelizacji, a także – o czym przekonaliśmy się w czasie pandemii – kanałem komunikacji pomiędzy duszpasterzem a wiernymi.

Wszystkie te możliwości mediów warte są zagospodarowania w duszpasterstwie, tym bardziej że świat wirtualny stał się dziś środowiskiem życia i budowania relacji przez wielu, nie tylko młodych, ludzi. Bez względu jednak na to, czy kanałem medialnym będzie cotygodniowa gazetka parafialna, witryny internetowe, media społecznościowe, kanały na YouTube, radio czy telewizja, zawsze warto dołożyć wszelkich starań, by przekaz był aktualny, komunikowany poprawnym i atrakcyjnym językiem faktów oraz zgodny z nauczaniem Magisterium Kościoła. Aby to osiągnąć, warto zaprosić do technicznej i merytorycznej współpracy profesjonalistów i odważnych świadków Ewangelii, także spośród ludzi młodych.

Komunikacja i przekaz medialny muszą przy tym pozostać tylko jedną z form głoszenia Dobrej Nowiny, która nie zastąpi spotkania, a tym bardziej doświadczenia wspólnoty. W odniesieniu zaś do powszechnego w czasie epidemii korzystania z transmisji Mszy św. należy wytrwale przekonywać wiernych, iż przekaz wirtualny nie jest w stanie zastąpić osobistego, namacalnego obcowania ze świętością i doświadczenia prawdziwej obecności Boga, zwłaszcza tym, którzy mogą „dzień święty święcić” w tradycyjny sposób.

Kontynuacja procesu synodalnego

Trwający pod hasłem „Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo, misja” synod stał się szansą na wdrożenie w życie soborowej myśli o Kościele jako wspólnocie Ludu Bożego. Mamy za sobą jego etap diecezjalny, w którym wielu duchownych, osób konsekrowanych i wiernych świeckich odpowiedziało na zaproszenie Papieża Franciszka do stawiania się ekspertami w sztuce spotkania. Uczestnicy spotkań synodalnych poświęcili czas na modlitwę i spotkanie się z innymi, stworzyli przestrzeń modlitwy, by dać się prowadzić Duchowi Świętemu, doświadczyli ubogacenia różnorodnością charyzmatów, powołań i posług. Spotkania te pozwoliły - poprzez stawianie pytań, wyrażanie wątpliwości, wymianę myśli i snucie marzeń - zdiagnozować kondycję Kościoła i poziom zaangażowania w nim wiernych wszystkich stanów, a jednocześnie podpowiedziały nowe drogi dotarcia do tych, którzy jeszcze Pana nie znaleźli oraz tych, którzy od Niego odeszli.

Podsumowanie lokalnej fazy synodu i przekazanie syntezy wniosków z niej wypływających do dalszych prac synodalnych winno stanowić preludium do uczynienia synodalności zasad-

niczym sposobem wspólnotowego życia i funkcjonowania Kościoła. W doświadczeniu wielu odbytych spotkań, opartych na wzajemnym słuchaniu, dialogu i rozeznawaniu, warto odkryć nie tylko sposób stałego diagnozowania sytuacji Kościoła wobec dotykających go przemian, ale także narzędzie przemiany mentalnej we wspólnocie wiernych, budzenia świadomości bycia Kościołem we wszystkich jego członkach i zaangażowania w jego nieustanne budowanie oraz generowania w nich zapału apostołskiego z myślą o tych, którzy przestali się identyfikować ze wspólnotą Kościoła.

Myśląc poważnie o jednym z podstawowych celów programu duszpasterskiego „Wierzę w Kościół Chrystusowy”, jakim jest dzieło odnowy Kościoła i jego ożywienie na drodze, która wiedzie „od nawrócenia osób do przekształcenia struktur”, warto kontynuować spotkania synodalne w dotychczasowych i nowych gremiach, wykorzystując przy tym potencjał i zapał przygotowanych koordynatorów i liderów grup synodalnych. Warto synodalnie ukierunkowywać działalność i formację wspólnot religijnych. Warto wreszcie synodalnie formować i kierować pracami diecezjalnych i parafialnych gremiów doradczych, zwłaszcza rad duszpasterskich i ekonomicznych.